

Pozdní ráno, ještě chlad, ale sluneční paprsky se prodírají skrz listy vysokých stromů, které obklopují celý hřbitov. Je cítit vůně vlhké trávy a mokré hlíny. Dýchám tu ranní svěžest a říkám si, jak zvláště působí tohle jarní ráno právě tady, mezi náhrobky a kříži, v místě plném smutku a bolesti. Tohle ráno sem vnášelo zvláštní klid a mlhavý opar dodával trochu chladivě tajemnou atmosféru.

Posadila jsem se na obrubník sousedního hrobu, než ke kterému jsem přišla. Ten byl zatím jen hromada hlíny, kytic, smutečních stuh a uhaslých svíček. V myšlenkách jsem se vrátila o pár dní nazpět, ke dni pohřbu a trochu mě zamrazilo. Ten den bylo všechno spíš nutnost, smutek se předpokládal, ne, že bych smutná nebyla, ale v ten den to nebyl jen můj smutek, byl to smutek všech lidí okolo. A teď jsem tu, aby ten smutek skutečně byl můj. Přišla jsem se sem pomodlit a popřemýšlet. A popovídat si. S dědou.

Jako malá jsem dědu zbožňovala. Milovala jsem hlavně to, že to, co jsem doma nesměla, s ním jsem mohla. Co "mohla", skoro musela! Běhat v dešti, hrát si v kalužích, zahodit příbor a jíst rukama a spoustu dalších drobností, které pro mě jako pro dítě byly tak důležité. Jenže pak šel čas a já zpozorovala jednu změnu. Začala jsem se za dědu stydět. Víte, on byl skvělý a šikovný a hodný, ale... jak bych to jen řekla. V dětství prodělal obrnu a známky nemoci ho provázely celý život. Měl trochu pokřivenou tvář a hodně špatně chodil, ač se neustále opíral o hůl. A já z něho dostala strach. Z toho, že to máme v rodině a jednou budu taky takhle vypadat. Víím, zní to hloupě, teď se za to stydím jako za nic na světě, ale tehdy mi to tak připadalo.

A tak se stalo, že jsem k němu přestala chodit na návštěvy, nechtěla jsem, aby mě s ním někdo viděl, a když se jednou za čas konala nějaká rodinná oslava, mluvila jsem s ním jen z nutnosti nebo vůbec ne. V tu dobu pro mě byli na prvním místě moji kamarádi a takoví, kteří byli nejlepší v tom, co dělali, dobře se oblékali a zkrátka byli krásní a dokonalí. Děda byl pro mě postrach, noční můra, že já krásná a dokonalá nebudu.

Tak šel čas a já pomalu začala poznávat, že lidé mají také city. Že nezáleží na tom, jak je člověk mladý nebo krásný, jestli mi na něm záleží nebo ne, ale že všichni nějak přemýšlí a cítí, a že jsou zranitelní. A že i já můžu zraňovat. Chováním, slovy, nevšímavostí i sebestředností. Dědu jsem začala litovat, strašně ráda bych ho šla navštívit a být s ním jako za starých časů. Cítila jsem s ním zvláštní spřízněnost, byl to můj poslední prarodič, poslední důkaz mojí minulosti, kořeny, ze kterých pocházím. Vzpomínala jsem na dětství a uvědomila jsem si, že moudřejšího a hodnějšího člověka na světě snad není. Noční můra z dědovy nemoci zmizela, ale objevila se nová. Byl to pocit viny, takový ten, co člověka provází, když si náhle uvědomí, že nejednal správně.

Jak ráda bych za dědou zašla! Ale ze strachu a nedostatku odvahy jsem udělala jinou věc – jako pštros jsem strčila hlavu do písku. Dostala jsem se na vysokou školu, sociální obor, a ohromně mě to pohltilo. Měla jsem trochu pocit, že když čtu tu hromadu odborných knih a rozčiluju se nad bezcitnými lidmi, že tím nějak pomůžu sobě a vyřeší to ten zvláštní vztah mezi mnou a dědou. Kolikrát už jsem si říkala – tenhle víkend za ním zajdu. Ne, až ten další. Vlastně – za měsíc jsou Vánoce, to se bude hodit. Pak ale vždy přišlo něco neodkladného a já to zase posunula, pak jsem na to na nějaký čas zapomněla, no a tak jsem to pořád odkládala a odkládala. Až děda umřel.

Slunce už postoupilo o něco výš a já cítila na obličejí jeho hřejivé paprsky. Napadlo mě, jak je ten život pomíjivý. Chvilí slunce hřeje, chvilí ne, chvilí je ráno a náhle zase večer, chvilí člověk žije a najednou už mu nemůžete nic říct.

Zaslechla jsem kroky. Tak tu nejsem takhle po ránu sama. Ty kroky se ale zastavily nedaleko ode mne. Vzhledla jsem a uviděla nějakého kluka, tak asi v mém věku. Zamyšleně se na mě díval a pak mě pozdravil.

“Jsem rád, že tě poznávám,” podával mi ruku. “Tvůj děda mi toho o tobě hodně vyprávěl.” Srdce mi poskočilo. “Ale... promiň, já tě neznám.”

“Byli jsme sousedé. Už několik let. Tvůj děda byl ohromnej člověk.” Zamyslel se a dodal: “Tebe jsem tam ale asi nikdy neviděl.”

Nadechla jsem se, abych něco odpověděla, ale místo slov se mi z krku vydral vzlykot. Lomcoval se mnou takový pláč, který jsem nemohla za nic na světě ovládnout. Brečela jsem dlouho, měla jsem skoro pocit, že se rozpustím. Pak jsem ucítila ruku kolem ramen a chvíli jsem myslela, že to snad děda. A začala jsem mu vyprávět všechno, co jsem měla na srdci, spoustu věcí jsem několikrát opakovala, aby doopravdy věděl, že všechno, co cítím, myslím vážně.

Zavál lehký větřík. Přestala jsem brečet a vzhlédla jsem. Ten chlapec tam pořád byl. Zamyšleně se díval kamsi před sebe a pak sáhnul do kapsy a podal mi obálku.

“To je od tvého dědy. Slíbil jsem mu, že tě najdu a předám ti to.”

Přemýšlela jsem, zda-li ji mám otevřít teď, nebo až budu někde sama. Tušila jsem, co bude uvnitř. Slova zklamaného člověka. Zklamaného ze mne.

Vytáhla jsem list papíru. Ještě než jsem začala číst, podívala jsem se na oblohu a hluboce se nadechla.

Má nejmilejší vnučko,

jestliže teď čteš tyto řádky, znamená to, že jeden výjimečný chlapec našel jednu výjimečnou dívku – moji vnučku. A předal jí pár slov od jednoho starého člověka. Chci, abys věděla, že to, co bylo mezi námi, mě moc mrzí a vím, že i Tebe. Někdy se zkrátka věci nějak vyvinou a ať by je po čase člověk rád změnil, není to lehké. Přemítáme o svých pocitech a někdy se do toho tak zamotáme, že už ani nevíme, co jsou skutečně naše pocity a co už jen setrvačnost. Znáám to moc dobře, člověk někdy zkrátka podlehne pohodlnosti a těžko sbírá odvalu. A chci tě ujistit v jedné důležité věci, a to, že vím a vždy budu vědět, že máš moc dobré srdce. Ukazuj to i dál všem lidem kolem sebe.

Mám Tě moc rád. Děda

P.S: Neboj se projevit své city, zvlášť tam, kde víš, že máš důvěru. Šťastná můžeš být každou minutu.

Přiložila jsem si dopis k obličejí. Z papíru jsem ucítila jemnou vůni. Dědu. Cítila jsem, že je tu se mnou a vše, co jsem četla, jakoby mi skutečně živě říkal. Věděla jsem, že mi odpustil.

*

Sedím na kopci za městem a dívám se na podvečerní město. Přemítám o mém novém kamarádovi, kterého mi poslal děda. Tenhle kluk byl vlastně tak trochu náhradou za mě, za poslední léta si ti dva byli velmi blízcí. A tak jsem se dozvěděla spoustu věcí, které se dědovi přihodily, jeho smutky i radosti. Ráda to poslouchám, je to přece má rodina. A na koho bych si měla udělat víc času, než právě na ni? A na všechny ty lidi, kteří jsou mi blízcí a na ty, které mám ráda. Dostala jsem lekci a ta mě naučila víc říkat lidem, co cítím. A jsem teď mnohem volnější. A svobodnější. Když chci někomu říct, že ho mám ráda, když se chci s někým usmířit... láká mě počkat na “vhodnou” příležitost. Ale já už nečekám.

Na tenhle kopec chtěl děda celý život vyjít. Ale kvůli hendikepu se sem nikdy nedostal. Dnes tu ale sedí se mnou. Jeho fotka leží na mých kolenou. A večer ho vezmu s sebou na rande. Chci mu ukázat tolik věcí. Chci teď dohnat to, co jsem promarnila.

Setmělo se a já scházím z kopce. Začíná pršet. To je krása. Vid', dědo?